

Liite 10

Yhteenveto sivistyspalveluiden palveluverkkokyselyn tuloksista

Sivistyspalveluiden palveluverkkoselvityksen kysely oli avoinna 10.4.-3.5.2026 välisenä aikana. Sivistyspalvelun palveluverkon kehittämisestä järjestettyyn kyselyyn vastasi kaikkiaan 278 henkilöä, joten kysely tavoitti varsin pienen osan euralaisista. Alueellisesti eniten vastauksia saatiin Pohjois-Eurasta sekä Etelä-Eurasta, mikä tulee ottaa huomioon kyselyn tuloksia tulkittaessa.

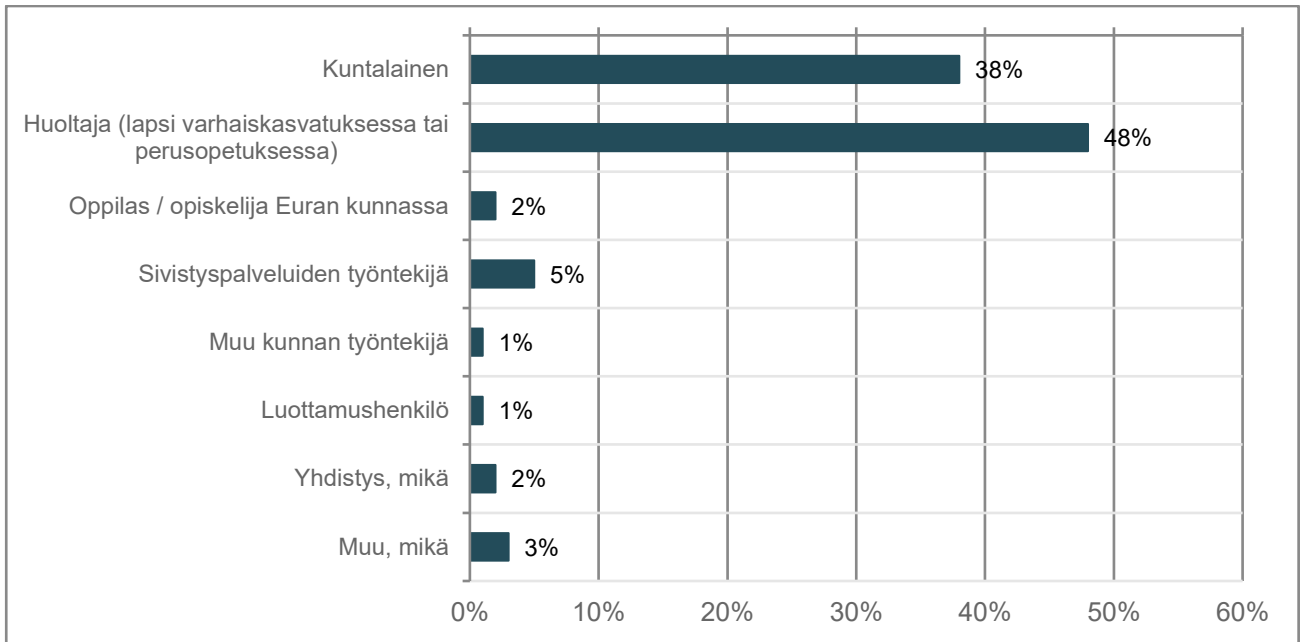
Keskusta-alueen vastaajat suhtautuvat muutoksiin ja keskittämiseen selvästi myönteisemmin kuin kylien vastaajat, joille lähipalvelujen säilyminen on tärkein periaate. Tämä heijastaa luonnollisesti sitä, että keskittäminen tarkoittaisi käytännössä palvelujen siirtymistä pois kylältä kohti keskustaa.

Kyselyyn vastanneista lähes yhtä suuri osa kannattaa nykyisen palveluverkon säilyttämistä kuin sen kehittämistä. Pohjois- ja Etelä-Eurassa asuvat vastaajat toivat esiin huolen alueellisesta eriarvoisuudesta. Palveluverkon kehittämisen kannalla olevat perustelivat näkemystään pääasiassa talouden realiteeteilla ja palvelujen laadulla.

Kyselyn perusteella vastaajat ovat varsin yksimielisiä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden tärkeydestä – niiden laadusta ja resursseista halutaan pitää kiinni. Kyselystä on havaittavissa kunnan haastava tilanne: toisaalta vastaajat tunnistavat, että kunnan on turvattava talous ja palvelut oppilasmäärien laskiessa, mutta toisaalta koetaan tarpeelliseksi säilyttää kohtuulliset palvelut ympäri kuntaa. Useissa vastauksissa todetaan, että tasapainoilua laadun, talouden ja saavutettavuuden välillä tarvitaan. Raportin tulosten perusteella vastaajien enemmistön viesti on, että palveluverkkoa kehitettäessä lasten ja nuorten tarpeet ja hyvinvointi on asetettava etusijalle.

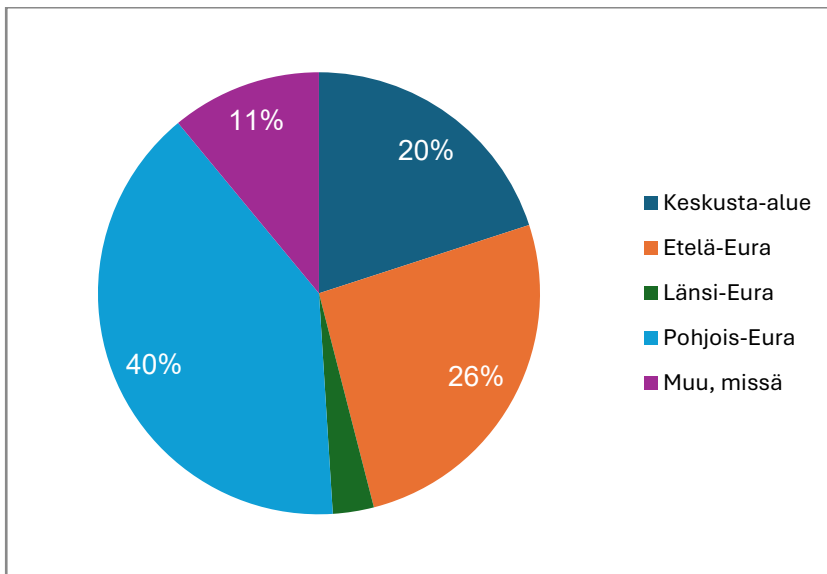
Alla on tarkemmat kysymyskohtaiset yhteenvedot

Vastaajista kuntalaisia oli 38 % huoltajia 48 %, luottamushenkilöitä 1–2 % ja henkilöstön edustajia (sivistyspalveluiden tai muu kunnan henkilöstö) yhteensä 6 %.

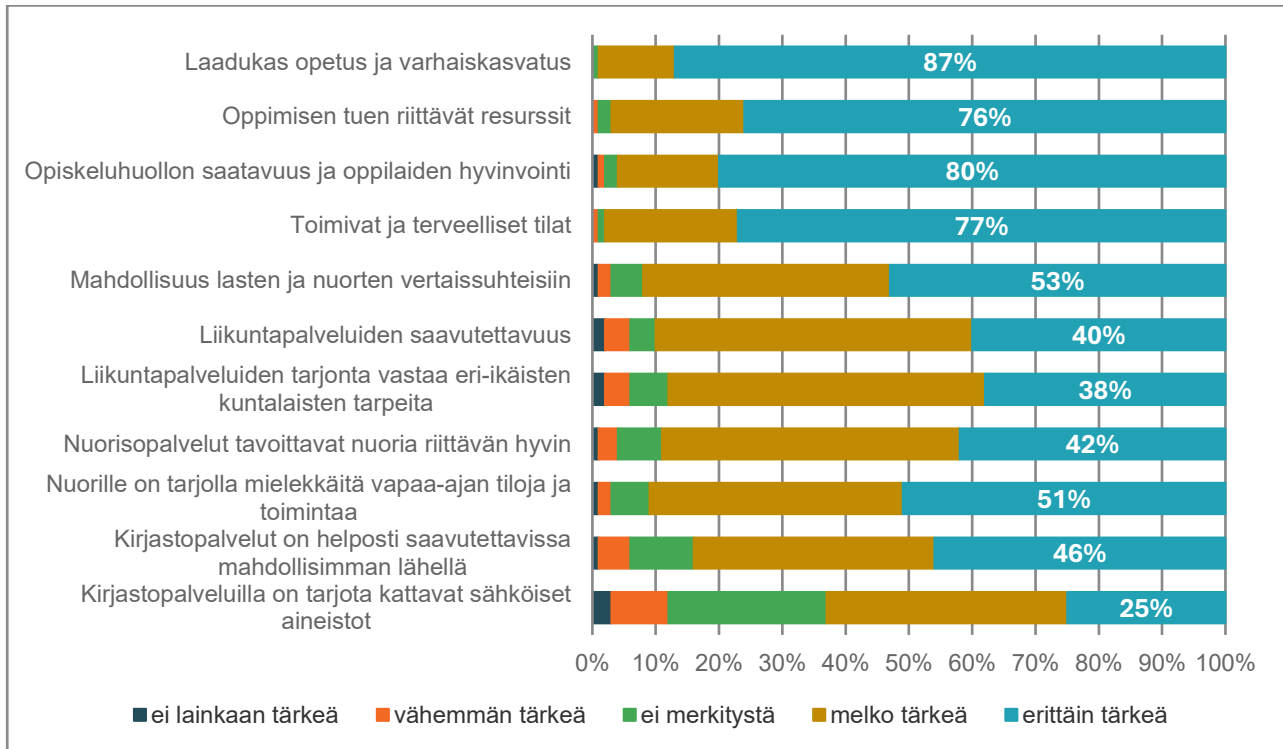
Kuva 1. Olen (vastaajien määrä 278)

Vastausaktiivisuus painottui ennen kaikkea kylille, sillä vastauksia saatiin määrällisesti eniten Pohjois-Eurasta ja toiseksi eniten Etelä-Eurasta. Muu, missä -vaihtoehdon vastanneista 15 asuu Pohjois-Eurassa, 4 Etelä-Eurassa ja keskusta-alueella 3. Loput 3 tämän vaihtoehdon valinneista ovat naapurikuntien asukkaita.

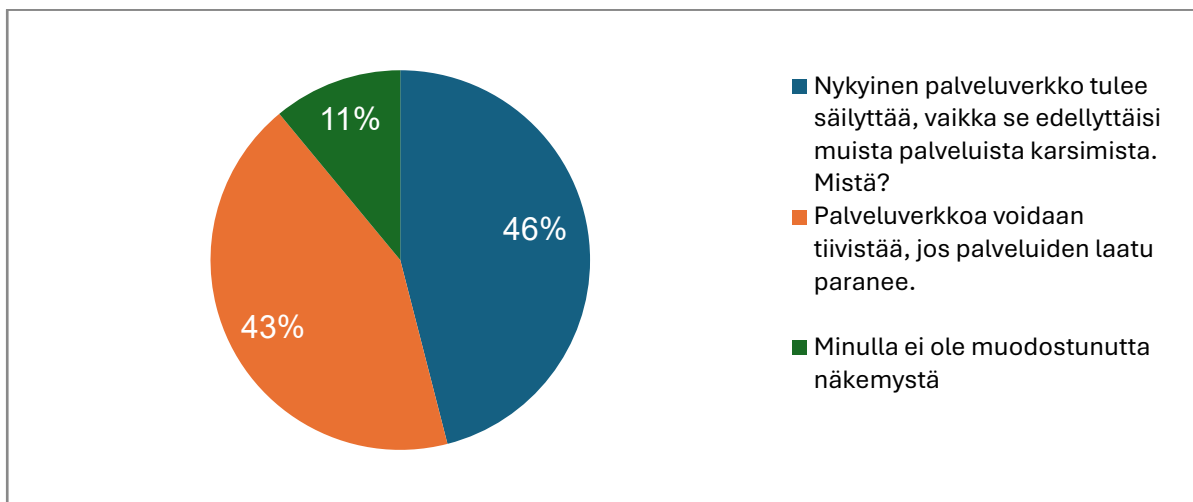
Kuva 2. Millä alueella asut/työskentelet pääsääntöisesti (vastaajien määrä 275)

Vastaajista yli puolet pitää palveluverkkoa kehitettäessä erittäin tärkeänä erityisesti lasten ja nuorten arkeen vaikuttavia asioita kuten laadukasta opetusta ja varhaiskasvatusta, riittäviä tuen resursseja sekä oppilaiden hyvinvointia. Näkemykset kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelujen tärkeydestä vaihtelevat jonkin verran vastaajan taustan ja asuinpaikan mukaan.

Kuva 3. Kuinka tärkeänä pidät seuraavia asioita palveluverkkoa kehitettäessä? (vastaajien määrä 277)

Vastausten mukaan lähes yhtä suuri osa kannattaa nykyisen palveluverkon säilyttämistä kuin sen kehittämistä. Pohjois- ja Etelä-Eurassa asuvat vastaajat toivat esiin huolen alueellisesta eriarvoisuudesta. Palveluverkon kehittämisen kannalla olevat perustelivat näkemystään pääasiassa talouden realiteeteilla ja palvelujen laadulla.

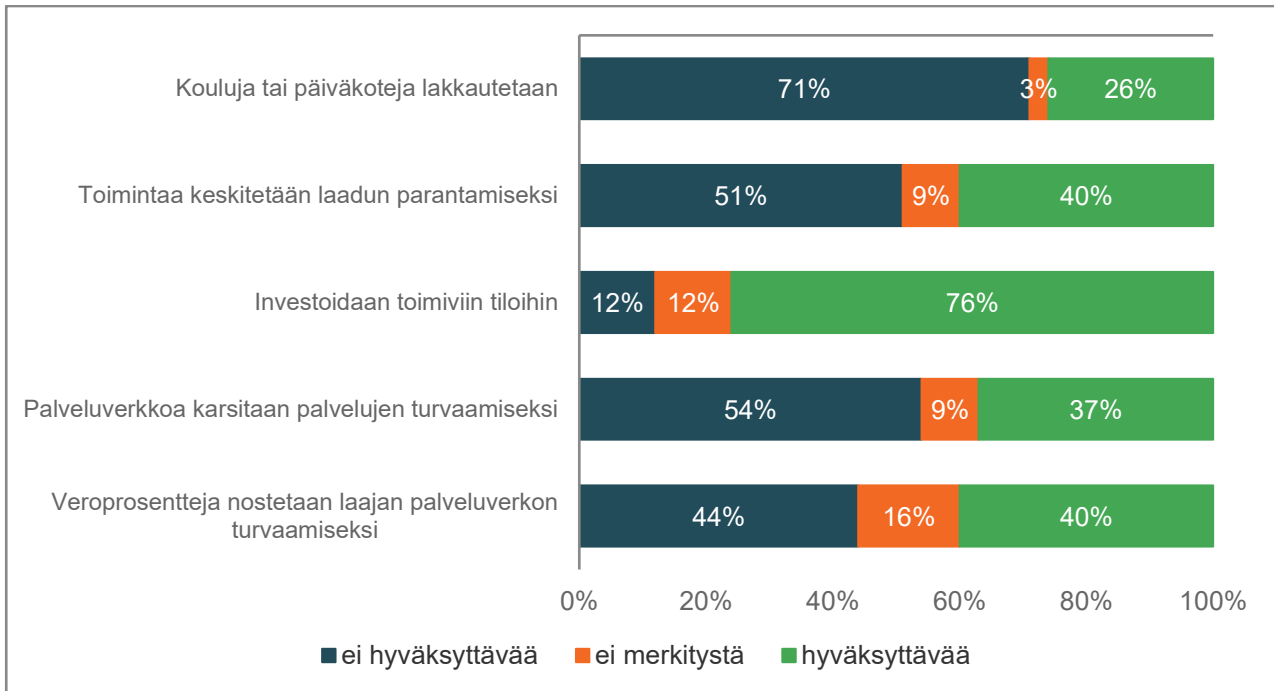

Kuva 4. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten omaa näkemystäsi? (vastaajien määrä 276)

Alla olevassa taulukossa on tekoälyn analysointi *Mistä palveluista voidaan karsia?* -kysymyksen avoimista vastauksista.

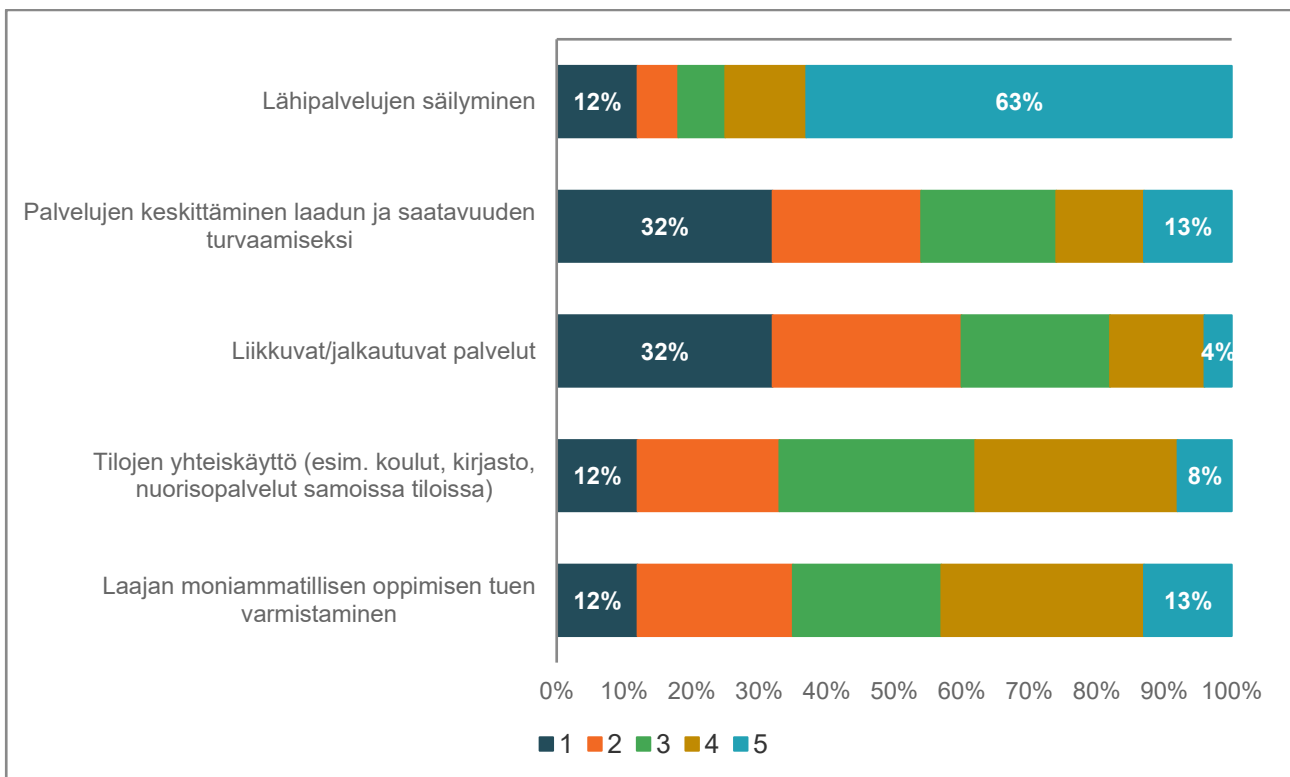
Mistä palveluista voidaan karsia? (vastaajien määrä 276)	
Teema	Keskeinen sisältö
 Koulu- ja päiväkotiverkko	Osa esittää keskusta-alueen koulujen yhdistämistä ja uusinvestointien välttämistä oppilasmäärien laskiessa.
 Hallinto ja johtaminen	Hallinnon keventäminen, johtoportaan ja väliportaan tehtävien tarkastelu sekä henkilöstö-/palkkakulujen hillintä.
 Kirjasto- ja nuorisopalvelut	Kirjastopalvelujen karsinta/tehostaminen ja tilaratkaisujen uudelleenjärjestely (omatoimikirjastot, pienemmät tilat, sijainti). Nuorisotilojen osalta tilojen järjeistäminen (vuokratiloista omiin).
 Liikunta ja vapaa-aika	Osa esittää yhteistyön tehostamista seurojen kanssa, mutta toisaalta myös supistamista.
 Investoinnit ja rakennushankkeet	Uusien investointien ja suurten hankkeiden tiukka harkinta; kriittisyys "turhia" remontteja ja kalliita selvityksiä kohtaan.
 Kiinteistöt ja tilankäyttö	Vajaakäytössä olevien tilojen vähentäminen, myynti tai käyttötarkoituksen muutos; kunnan kiinteistömäärän hallinta.
 Palveluiden alueellinen tasapuolisuus	Palvelujen keskittämisen vastustus; palvelujen saavutettavuus myös kylissä.
 Verotus ja tulopohja	Yksittäisiä ehdotuksia kunnallisveron nostamisesta palveluiden säilyttämiseksi.
 Pienet arjen kulut ja kunnossapito	Säästökohteina mm. katuvalaistuksen vähentäminen sekä koristelu- ja ympäristöhankinnat (jouluvalot, istutukset, patsaat, maisemointi).
 Muut maininnat	Yksittäisiä nostoja, jotka eivät toistuneet laajasti (esim. julkinen liikenne, matkailu, ilmastoteot, yritystuet, uimahalli, aamu- ja iltapäivätoiminta).

Vaikka edellisessä kysymyksessä mielipiteet jakautuivat, yksittäisten palveluverkkoa koskevien toimenpiteiden hyväksyttävyydessä on myös melko vahvaa yhteisymmärrystä. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, *kuinka hyväksyttäviä* erilaiset mahdolliset toimenpiteet olisivat. Vähiten kannatusta saanut vaihtoehto oli koulujen tai päiväkotien lakkauttaminen. Yleiskuva on, että valtaosa kyselyyn vastanneista arvostaa ensisijaisesti lähikouluja ja -päiväkoteja, vaikka tasapainottaakin arvoissa palveluiden laadun turvaamisen korkealle. Palveluverkon supistaminen, toimintojen keskittäminen sekä veroprosenttien korottaminen palvelujen kattavuuden ylläpitämiseksi jakavat mielipiteet selvästi kahteen eri ryhmään.

Kuva 5. Kuinka hyväksyttävänä pidät sitä, että (vastaajien määrä 278)

Jos palveluverkkoa keskitetään tai supistetaan, vastaajat pitivät lähipalvelujen säilyttämistä kaikkein tärkeimpänä. Sen sijaan palveluiden keskittäminen tai jalkautuvien palveluiden merkitys arvioidaan vähäisemmäksi.

Kuva 6. Jos palveluja joudutaan tulevaisuudessa keskittämään tai supistamaan, mitkä seuraavista periaatteista ovat mielestäsi tärkeimpiä? Aseta periaatteet tärkeysjärjestykseen (1 = ei tärkeä, 5 = todella tärkeä) (vastaajien määrä 276)

Avoimissa vastauksissa kartoitettiin palveluverkon kehittämiseen liittyviä huolia ja etuja. Vastausten analysoinnissa hyödynnettiin tekoälyä, joka tunnisti yleisimmät teemat ja laati niiden pohjalta yhteenvedot.

Mitä haasteita näet palveluverkon kehittämisessä? (vastaajien määrä 189)	
Teema	Keskeinen sisältö
 Lähipalvelut	Koulujen ja päiväkotien mahdollinen väheneminen kyliltä nähdään niiden elinvoimaa heikentävinä tekijöinä. Erityisesti koulu nähdään kylän yhteisöllisyyden ylläpitäjänä.
 Lasten hyvinvointi	Suurten ryhmäkokojen pelätään heikentävän turvallisuuden tunnetta ja vähentävän yksiköllistä tukea.
 Koulumatkat	Kuljetusmatkojen pidentyminen vaikuttaa lasten koulupäivien pituuteen, jolloin lasten jaksaminen ja perheiden hyvinvointi heikentyvät.
 Talous	Säästöpaineeet ymmärretään oppilasmäärien vähentyessä, mutta samalla epäillään, syntykö palveluverkon kehittämisestä todellisia säästöjä.
 Yksiköiden koko	Pelko liian suurista kouluista, jolloin oppiminen ja työrauha heikkenevät.
 Tasa-arvo	Palvelujen keskittämisellä keskustaan nähdään heikennettävän kuntalaisten tasa-arvoista kohtelua.
 Väestökehitys	Lapsimäärän väheneminen on haaste, joka luo tarpeen sopeuttamiselle ja luo epävarmuutta tulevaan. Päätöksiä tulisi tehdä 10–20 vuodeksi eteenpäin, ei liian lyhytjänteisesti.
 Palveluverkon rakenne	Vastauksissa korostuu ristiriita sen suhteen, että keskittäminen tuo tehokkuutta, mutta samalla heikentää palvelujen saavutettavuutta ja tasa-arvoa. Pelkona on palvelujen liiallinen keskittäminen Euran keskustaan.
 Osallisuus	Osallisuuden kohdalla haasteeksi nähdään, että päätöksiä tehdään liian nopeasti ja yksipuolisesti ilman, että kuntalaisia kuullaan riittävästi. Lisäksi haasteeksi tunnistetaan muutoksiin liittyvä muutosvastarinta sekä eri alueiden intressien yhteensovittaminen.

Mitä etuja näet palveluverkon kehittämisessä? (vastaajien määrä 165)	
Teema	Keskeinen sisältö
 Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu	Yleisimmin esiin noussut hyöty on mahdollisuus turvata laadukas opetus ja varhaiskasvatus myös jatkossa. Nykyistä isommissa yksiköissä oppimisen tuen ja oppilashuoltopalveluiden saatavuus paranee ja ryhmäkoot ovat toimivampia.
 Lasten ja nuorten hyvinvointi	Enemmän vertais- ja kaverisuhteita, parempi yhteisöllisyys ja sosiaalinen kehitys. Kehittäminen kasvattaa mahdollisuuksia vahvempiin sosiaalisiin verkostoihin myös naapurikylän lasten kanssa, mikä voisi näkyä myös kylien lisääntyneenä yhteistyönä.
 Henkilöstö ja osaaminen	Kehittämisen etuna nähdään ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys ja parempi hyödynnettävyys eri yksiköiden välillä. Moniammatillinen tuki helpommin saatavilla koulupäivän aikana.
 Toiminnan tehostuminen ja yhteistyö	Palveluverkon kehittämisen katsotaan edistävän yhtenäisten toimintamallien käyttöönottoa, tiivistävän eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä vahvistavan moniammatillisuutta.
 Tilat ja oppimisympäristöt	Kehittämisen kautta voidaan parantaa tilojen terveellisyttä ja toimivuutta sekä tuoda kunnan useita palveluja saman katon alle. Samalla mahdollistuu vanhoista tai huonokuntoisista tiloista luopuminen ja olemassa olevien tilojen järkevämpi käyttö.
 Taloudellinen kestävyys	Kustannusten hallinta ja säästöt nähdään keskittämisen keskeisenä etuna. Taloudellisesta tehokkuudesta halutaan lisätä mm. resurssien tehokkaammalla kohdentamisella sekä tilojen tehokkaammalla käytöllä.
 Kattava kokonaisuus ja ennakointi	Palveluverkon kokonaisarviointi tuo pitkäjänteisyyttä, vähentää jatkuvaa epävarmuutta ja mahdollistaa suunnitelmalliset ratkaisut pitkälle tulevaan.

 Kunnan elinvoima ja vetovoima	Palvelujen säilyminen ja kehittäminen tukee asukkaiden pysyvyyttä, houkuttelevuutta sekä kylien ja keskustan elinvoimaa – kun ratkaisut koetaan oikeudenmukaisiksi.
---	---

Tiivistetty yhteenveto kuntalaisten vastauksista on, että palveluverkon kehittämistä pidetään välttämättömänä, mutta sen tulee perustua lasten etuun ja pitkäjänteiseen kokonaisnäkemykseen – ei pelkästään keskittämiseen tai lyhyen aikavälin taloudellisiin säästöihin. Lisäksi vastaajat korostavat lähipalveluiden merkitystä kylien elinvoimalle ja nostavat esiin, että kehittäminen on muutakin kuin karsimista.